

povzročajo svinjsko kugo. Mesto zdravila ter sredstva zoper bolezen so se živalim ubrizgavali povzročitelji najhujše svinjske bolezni — kuge. Kakor že omenjeno, je zavod za izdelovanje cepiva v Križevcih državni in je radi tega ta zmošta še bolj obsodbe vredna in nosi zavoro za povzročeno škodo vso odgovornost. Posledice te pomote — če gre sploh zgolj za pomoto — so že sedaj hude. Saj so nekaterim posestnikom poginile vse svinje, ki so jih dali v veliki skrbi, da jih zavarujejo zoper rdečico, cepiti. Nastane pa vprašanje, ali ne obstoja nevarnost, da se svinjska kuga razširi in tako poišče žrtve tudi med živino, ki ni bila cepljena? Vsekakor je dolžnost upravne oblasti, da ukrene vse potrebno, da se širjenje svinjske kuge v kali zaduši, nadalje pa tudi, da preskrbi polno odškodnino posestnikom, katerim je radi malomarnosti državnega zavoda poginila živina. Ne glede na blagovno škodo, ki jo povzroči taka napaka, moramo imeti pred očmi tudi moralno plat cele zadeve, ki utegne precej omajati zaupanje kmečkega prebivalstva do uspešnega cepljenja zoper kužne bolezni, ki se itak le s težavo, kakor vsaka nova reč pribori vstop med ljudstvo.

Mariborske novice. Na vseh mariborskih srednjih šolah se je začela ustmena matura. — V nedeljo se je zastupila na Aleksandrovi cesti št. 45 stanujoča deklica Pavla Srebre. Zastupila se je z lizolom in je v bolnici umrla. — Posestnica iz Pohorja pri Mariboru je v nedeljo zvečer porodila na velikem državnem mostu zdravo dete ženskega spola. Mater in otroka je prepeljal rešilni oddelek v bolnico. — Vse po Mariboru govori o velikem cirkusu, ki je že došel v Maribor in se bo vršila prva predstava danes, v sredo. — V skladišču bivšu južne, sedaj državne železnice v Mariboru je še iz medvojnega časa ostalo 40.000 paketov — to je paket po deset: 400.000 škatlic — nekaj švedskih vžigalic. Te vžigalice je skladiščna uprava nekaj časa izdajala železniškemu osebju za službeno uporabo: v pisarnah, nažiganje svetilk itd. Kmalu je pa prišlo povelje, naj se vse te vžigalice uničijo. Višji uradnik v železniški upravi je samo čital, da je monopolizirano takovrstno blago prepovedano in mu je zadostovalo za naredbo ali odredbo, da se vse skupaj uniči. Da bi mogla država prejeti za teh 400.000 škatlic najmanj 200.000 dinarjev, je brez vsakega dvoma. Čeprav ni 200.000 dinarjev nobena posebna svota, toda prepričani smo, da na svetu ni človeka ali družbe, ki bi jo hotela zavreči. Samo v naši državni upravi se najde tak razpisnik.

Naši rimski romarji so se vrnili prav vsi s potovanja zdravi, zadovoljni ter srečni. Z veseljem ter navdušenjem pripovedujejo, kaj vse so videli ter doživeli podučnega, vselega, lepega in dušo k Bogu povzdigujočega. Marsikateri od rimskih romarjev zagotavljajo, da se bo ob prvi priliki enkrat obiskal prestolico katoliške Cerkve — Rim.

Cerkvena slovesnost pri Sv. Jakobu v Slov. goricah. V nedeljo, dne 14. t. m., praznujemo pri nas slovesnost blagoslavljanja podobe presv. Srca Jezusovega, katero je prav lepo izdelal mariborski kipar Sofj. Vsi se že veselimo časa, ko bomo lahko častili presv. Srce pred to novo podobo. Zahvaliti se imamo za to podobo delovanju č. g. župnika. To naznanilo kot odgovor na ostuden in popolnoma lažnjiv napad na č. g. župnika v »Jutru.«

Romanje k Sv. Antonu na Pohorju. Blizu se god sv. Antona Padovanskega, velikega čudodelnika in mogočnega priprošnjaka. Pri Sv. Antonu na Pohorju se obhaja njemu na čast tridnevna pobožnost. V petek, dne 12. jun. 1925, popoldne spovedovanje in ob 6. uri zvečer slovesen sprejem selniških in drugih romarjev na Hanclovi ravni. Po procesiji pridiga in večernice. V soboto, dne 13. jun., na god sv. Antona, bode dvojna služba božja s pridigo ob 6. in 10. uri in več tihih sv. maš. Okoli 8. ure pride procesija iz Ribnice. Selniški romarji odidejo v procesiji ob 9. uri. C nedeljo, dne 14. junija, je lepa nedelja in se obhaja z dvojno službo božjo ob 6. in 10. uri. Pred drugo službo božjo ob 10. uri je procesija s sv. Rešnjim Telesom in po sv. maši Te Deum in sklep pobožnosti. Sv. Anton je bil ljubljenec božjega Srca. Zato ga hočemo prositi za pomoč v dušnih in telesnih potrebah in da nas ohrani in potrdi v pravi veri Kristusovi, za katero je bil ves vnet.

Novice od Sv. Jerneja pri Ločah. V Štipu v Makedoniji je umrl od jetike in malarije priden in vzgleden mladenič Ciril Smodej iz Brezja. Zdrav je šel k vojakom, prišel pa na prvi dopust že bolan in bi srčno rad bil doma ostal ali vsaj v kakšni slovenski bolnici. Toda moral je nazaj v Makedonijo in je tako tam daleč od ljubega doma našel svoj prerani grob. Naj v miru počiva. — Tukaj je umrla pridna učenka 2. razreda Angela Juhart iz Petelinca. Nihče, niti sam zdravnik ni prav vedel, kaj ji je bilo. Dober teden je ležala bolana in veliko, a čudovito vdano trpela. Kot zdrava je zelo pridno hodila k sv. obhajitju in dvakrat je bila tudi sedaj v bolnici doma obhajana. Lepo je vzela od svojih domačih slovo in obljubila, da bo za vse, ki so jej kaj dobrega storili, v nebesih molila. Ker je šla govorica, da ji je bil bolezn kriv nek loški pekovski pomočnik, ki da jo je zastrašil in obsual, jo je sodnija nameravala dati raztelesiti. Toda dokazov ni bilo dovolj in za to do tega ni prišlo. Naj v miru počiva. — Nekaj tukajšnjih fantov, večinoma takih, ki jih mesec zvečer malokedaj doma najde, jutranje solnce pa zato nikoli pravočasno iz postelje ne vzdigne, se je eno preteklih nedelj podalo v vinotoč tje na sosedno Stanovsko. Z njimi je bilo nekaj Ločanov in par ženskih ponočnih vešč. Ko so se pozno v noč lušni in glasni domov vračali, je iz nekega grmovja naenkrat začelo pokati in na veselo družbo so letele goste šibre. Padli so tri strelji. K sreči je neznan »jager« meril nizko in zato ni bilo večje nesreče. Ranjeni so bili večinoma vsi več ali manj. Nekateri so dobili šibre v gornje stegno, drugi celo v oni, nedopovedljivi del svojega grešnega telesa, ki ga človek sam pri sebi

SAMO 350 DINARJEV

stane Vas tedenski, ako hočete Vašim lasem pribaviti dobroto umivanja glave. Ta majhen izdatek lahko vsak razsoden prihrani za nego las. Ne zahtevajte pa kratko »Prašek za umivanje glave«, ampak naglašajte, da želite samo pravi

»Sampon s črno glavo«

najbolj znano in nenadkriljeno sredstvo, ker je izdatno, se dobro peni, oživlja in čisti lase in kožo na glavi.

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah. Edini proizvajatelj: Hans Schwarzkopf, Berlin-Dahlem.

Važno je, da pri nakupu posebno naglašate dostavek »s črno glavo.«

nikdar ne vidi in ga tudi drugim brez sile ne kaže. Eden je skupil toliko, da je moral v bolnico. Kdo je streljal, se še do danes ne ve.

Novice iz Gornje Radgone. Preteklo soboto, dne 6. t. m., ob treh zjutraj nas je zbudil iz sladkega spanja žalostni glas zvona, ki je naznanjal, da v njegovi bližini povzroča uničujoč ogenj žalost in nesrečo. Našemu vrlému in agilnemu pristaši Hiberlju je zgorel mlin ob Muri. Ravno prejšnji dan so mu navozili precej pšenice, ki je vsa zgorela. G. Hiberl je imel k sreči mlin precej visoko zavarovan. Pohvalno moramo omeniti, da so prihтели na kraj nesreče med prvimi komandir orožniške postaje g. Skuhala in nekaj finančnih stražnikov. Domača požarna bramba je storila, kar je bilo v njeni moči. Ugodnemu vetru je bilo pripisati, da se niso užgala s slamo pokrita poslopja v bližini. — Žitna polja so v naši okolici silno bujna; tudi vinogradi zaenkrat lepo kažejo. Bog nam daj dobro letino, saj smo je krvavo potrebni. Par zadnjih bolj slabih letin in precej visoki davki so nas spravili že v pomanjkanje. Sedanja vlada pa za naše težnje in potrebe itak ne kaže posebnega zmisla in srca. Zato se nam zdi naravnost nerazumljivo, da se najdejo med našimi kmeti zaslepljenci, ki ob volitvah podpirajo kmetu in delavcu neprijazne, da ne rečemo naravnost nasprotno ljudi. Zares neverjetno je, kako je nemškutarstvo naše ljudi pokvarilo. Poprej so zagovarjali nemštvo, sedaj pa v svoji zaslepljenosti podpirajo centralizem, samo da Slovenec utone v nekem morju, naj bo v tem ali v onem. — Da demokratiška gospoda nima zmisla za delavce, pričajo tudi naši trški občinski zastopniki gosposke stranke. V opekarni zares po očetovsko skrbijo za nekatere, posebno za gospoda ravnatelja. Slednjemu dajejo 3500 dinarjev mesečne plače in ustrezajo vsem njegovim kapricam, naj si bodo te združene s še tako velikimi izdatki, a ubogim delavcem hočejo plače znižati! Zares čisto demokratiško! Gospodje, ali ste že pozabili, da so vas v občinski odbor volili ubogi delavci, celo slaboumni in kreteni? Odobravamo, da se tudi ti ljudje poslužujejo svojih političnih pravic, na tem mestu hočemo samo javno ožigosati vaše postopanje z njimi. Ob volitvah se jim dobrikate, sedaj pa jim hočete rezati kruh, kakor ga je rezala kruta mačeha siroti Jerici. Gospodje, to ni demokratiško in ni kavalirsko. Sicer pa veste, da visi Damoklejev meč nad vašimi glavami in nevarnost je, da vas politično onemogoči. Ljutomersko orlovsko okrožje priredi v nedeljo, dne 5. julija v Gornji Radgoni javno telovadbo, združeno z vrtno veselico. Agitirajte po vsem okrožju za častno udeležbo!

Večkratni jubilej je letos ob Duhovem slavil gosp. Cenčič na hribolazcem znanem vrhu Rogla pri Sv. Kunigundi na Pohorju. Dopolnil je 75 let življenja; ako bi mu živela še prva žena, obhajal bi zlato poroko, sedaj pa je z drugo tovarišico doživel srebrno poroko; v službi pri enem gospodarju, knezu Windischgraetzu, je dokončal 45 let.

Stoletnica. Dne 1. junija 1825 narodil se je v Ljutomeru Gabrijel Postružnik. V domačem kraju je bil velečislani učitelj in orgljanec. Večino župljanov je štel med svoje učence. Umrl je 22. oktobra 1903. In ta spomenica veljaj za stoletnico njegovega rojstva.

Solarji tretjega in četrtega razreda v Zrečah so se pripeljali z vlakom v Maribor. Tu so si pod vodstvom svojih učiteljev ogledali mestne znamenitosti, cerkve, šole, muzej i. dr. Obiskali so tudi Tiskarno sv. Cirila.

Novost v reklamah. Kakor smo informirani, je dobil Središnji odbor Udruženja vojnih invalidov od Uprave državnih monopolov koncesije za oglaševanje na spodnjem, še praznem delu ovitka od škatlic za vžigalice vseh vrst. Povodom tega se je osnoval poseben zavod »Reklama Invalidi«, ki je začel že poslovati v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Splitu in Novem Sadu. Ker predstavlja oglaševanje na škatlicah vžigalk novost v reklamah, opozarjamo vse interesente na to novovrstno in jako uspešno in pri nas še nepoznano reklamo in to še tembolj, ker je to koncesijo odstopila država našim invalidom.

POROTNO SODIŠČE V CELJU.

Dne 2. t. m. se je pričelo v Celju poletno zasedanje porotnega sodišča. Obravnavanih je bilo to pot samo pet slučajev, ki so pa bili po večini kaznovani s težkimi kaznimi in eden celo s smrtjo na vešalih. S Slovenci mora imeti rabelj posebno veselje. Vsako leto mu preskrbimo dober zaslužek. Komaj teden dni je minilo, kar je obesil v Celju in v Ljubljani po enega zločinca, pa je že dobil nove kandidate. V Novem mestu je obsojen letos neki zločinec na smrt, v Celju ravnotako in pred mariborsko poroto pride tudi par grešnikov, katerim vešala ne uidejo.

Uboj.

Prvi se je zagovarjal pred porotniki Jožef Roštohar, posestnik iz Razborja. Dne 2. aprila 1925 je v prepiru z domačimi uderil z grabljami Martina Palčnika po glavi, da mu je zlomil temenično kost. Palčnik je na posledicah tega udarca kmalu izdihnil v bolnici v Brežicah. Obdolženec se je zagovarjal s popolno pijanostjo, toda porotniki so potrdili vprašanje uboja in javnega nasilstva in Roštohar je dobil pet let ječe.

Nepoboljšljiv zločinec

Je Franc Košanec iz Mihajlovca pri Ptujju, ki se je dne 3. junija zagovarjal pred porotniki. Košanec je okrenel vlomilec in tat, ki je imel že mnogokrat opravka s sodnijo in ječe, iz katere je lansko leto na drzen način pobegnil. Košanec je pripadal veliki tatinski družbi, ki je kradla in ropala po Sloveniji ter na Hrvaškem. Bil je kolovodca pri vlamu v grad Novo Celje pri Zalcu, last D. Turkoviča iz Zagreba. Tu je pokradel srebrnega namiznega orodja za 100.000 din. Zagrebška policija je vzela po vlamu zasledovanje v svoje roke ter kmalu polovila člane tatinske družbe. Dne 17. marca lanskega leta je bil Košanec aretiran v trenutku, ko je hotel vlomiti v kapelico sv. Jurija v Zagrebu. Čakal je v ječi v Celju na obsodbo, vedno premišljajoč, kako bi pobegnil. Z jetnikom Antonom Keršič sta dne 1. junija beg zelo predrzno izpeljala: Pobila sta paznika na tla ter pobegnili vsak na svojo stran. Keršič je bil naslednji dan ujet, Košanec pa je srečno pobegnil ter se po raznih novih vlomih naposled priklatil na Bavarsko, kjer je bil v Starenbergu aretiran. Bavarci so ga oddali našim oblastem in porotno sodišče mu je sedaj prisodilo 9 in pol leta težke ječe.

Tatinski hlapec

Je Štefan Bolgai iz Beltincev v Prekmurju, ki je služil pri veletrgovcu Suppanzu v Pristavi. Vozil je blago iz Pristave v trgovsko skladišče v Veliki Hrvatski. Med potjo je kradel z voza razne predmete, železino, špecerijo, blago za obleke ter ga prodajal trgovcem in kmetom. Ta trgovinec mu je tako dobro cvetela, da si je lansko leto kupil v svojem rojstnem kraju lepo posestvo. Svojega gospodarja je ogoljufal najmanj za 500.000 din. Obsojen je bil na tri leta ječe, njegovi sokrivci, ki so kupovali od njega blago, pa pridejo pozneje pred sodišče.

Radi poneverbe

se je dne 4. junija zagovarjal Božidar Krotič, slikarski mojster iz Laškega. Obtožnica mu očita, da je poneveril premoženje gasilnega društva, čegar blagajnik je bil. Z ozirom, da je društvo zelo neredno poslovalo ter se knjige niso v redu vodile, je bil oproščen.

Smrtna obsodba.

Najbolj zanimiv slučaj razprav je tvorila obsodba zavratnega roparskega morilca Josipa Hodko iz Marije Gorice pri Zaprešiču. Hodko je umoril in oropal mesarja Josipa Kraljiča iz Dobove. V zločin je motilca spravila denarna stiska; poseduje sicer trgovino in gostilno v Mariji Gorici, toda godilo se mu je slabo. Vedel je, da nosi Kraljič vedno seboj večje svote denarja ter sklenil, da ga oropa. Dolgo časa je zasledoval Kraljiča po sejmiščih, a vendar mu naklep ni hotel uspeli. Kraljič je ob petkih redno vozil telečje meso v Zagreb na trg. Zato se je obdolženec podal v petek, dne 27. februarja v Zagreb, kamor je po raznih zakasnitvah došel šele popoldne. Ker v Zagrebu Kraljiča ni našel, se je vrnil z vlakom v Dobovo in šel v gostilno Megovec, kjer se je nahajal Kraljič v večji družbi. Popil je tam samo dva četrta vina ter se podal nato do kapelice ob cesti pri Selah, kjer se je skrival za železniškim nasipom, nabasal puško in čakal, dokler ni prišel Kraljič ter ustrelil dvakrat nanj. Kraljič je zbežal, obdolženec je skočil za njim ter vnovič ustrelil v njega ter ga pogodil tako dobro, da je padel na tla in bil takoj mrtev. Kraljiča je nato zavlekel na železniško progo in ga položil na tračnico, iz listnice pa mu pobral ves denar. Truplo umorjene žrtve so našli naslednji dan na progi raztrgano na kose, ker ga je prevozil vlak. Zasledovanje zločinca se je takoj pričelo in morilec je bil kmalu v rokah pravice. Porotniki so potrdili soglasno vprašanje roparskega umora in Hodko je bil obsojen na smrt na vešalih.

S tem slučajem je bilo porotno zasedanje zaključeno.

Gospodarstvo.

ZA NASE KMETIJSTVO.

V imenu Jugoslovanskega kluba sta poslanca J. Vesenjaki in Karl Skulj izročila ministru za kmetijstvo sledečo spomenico:

Gospodarski položaj slovenskega kmetovalca je v poslednjem času zagazil tako globoko, da se bliža svojemu propadu, ako se mu ne priskoči v najkrajšem času na pomoč.

Najhujša rana sedanjega stanja, iz katere vre glavni del vsega zla se očituje v tem, da vse potrebščine, ki jih kmetovalec mora kupovati so v glavnem glede cen ostale iste kot v letu 1923 in 1924, — proizvodi pa, katere bi on utegnil s koristjo vnovčiti, so padli za 40 do 50, nekateri celo za 70 odstot. Dajate, katere mora slovenski kmetovalec odrajtovati državi in raznim drugim oblastem, se pa dvigajo z vsakim mesecem.

Kratka tabela, ki kaže iz leta 1923. in leta 1925. razne cene, naj to glasneje poudari:

Cene v letu 1923 in 1925.

Kmečki produkti (proizvodi).

Leta 1923: Voli I. vrste kg 24 D, II. vrste 23 D, III. vrste 21.50 D. Teleta približno isto. Krave I. vrste kg 17.50 D, II. vrste 15.50 D, III. vrste 12.50 D, IV. vrste

10.50 D. Prašiči 25 D. Seno 2.50 D. Krompir 1.50 D. Les 50 do 60 odstot. više kakor danes.

Leta 1925: Voli I. vrste kg 11 D, II. vrste 10 D, III. vrste 9 D. Teleta približno isto. Krave I. vrste kg 8.50 D, II. vrste 6.50 D, III. vrste 5 D, IV. vrste 4 D. Prašiči 12.50 D. Seno 0.50 D. Krompir 1 D. Les 30 do 50 odstot. nižje kot leta 1923.

Potrebščine, ki jih kmetovalec rabi pa izkazujejo sledeče cene:

Obuvalo in vsi kožni izdelki so ohranili isto ceno v letu 1925, kakor v letu 1923. Obleka se je znižala od leta 1923 do leta 1925 za 20 odstot. Bela moka se je zvišala, sol se je dvignila od 3 D na 5 D; petrolej se je istako dvignil v svoji ceni.

Dajatve, osobito državni davek se je dvignil. Zemljiški davek za 500 odstot. Poleg tega 30 odstot. pribitek na vse državne davke. Invalidni davek za 200 odstot.

Komorski davek je nova dajatev. Dohodninski davek v Sloveniji pa dosega take višine, da se imenuje sploh davek od premoženja. Poleg tega še so druge dajatve. Tako plačuje ptujski okraj celo 500 odstot. cestnih doklad.

Iz podanih števil je razvidno, kako je stanje slovenskega kmeta, s katerim deli isto usodo ves kmečki stan v državi.

Cene pa produktom stalno padajo, zato leze kmet v silne dolgove, ki v mnogih slučajih presegajo že davno njegove dohodke.

Nujna pomoč od strani države je potrebna. Ko prvo pomoč vidimo v tem, da se odpravi vsaka izvozna carina za govejo živino in prašiče ne glede, ali so plemenski ali debeli.

Nadalje predlagamo, da g. minister za kmetijstvo izdejstvi pri ministru saobračaja ugodnost tarif, in sicer v tem smislu, da se za živino, ki je namenjena za izvoz 50 odstot. popusta pri prevozu.

Treba je nadalje poduzeti vse korake, da se čimprej zaključi trgovska pogodba z Avstrijo in se potrdi trgovska pogodba z Italijo. Pri obeh trgovskih pogodbah pa je predvsem zaščititi koristi glavnega življa, ki tvori 80 odstot. celokupnega prebivalstva v državi, in sicer v tem, da se uvozna carina za Italijo in Avstrijo za kmečke proizvode odpravi, ali vsaj občutno zniža.

Kot omenjeno, je cena živini silno padla. Blaga je pa sedaj vse polno na prodaj, kar daje priliko mesarjem, da izrabljajo to ugodno priložnost bolj sebi v korist to je, da prodajajo meso sorazmerno še vedno po višjih cenah, kot bi ga lahko dajali v razmerju z nizko nakupno ceno. Kmet si opomore s tem, da svoje lastno živinče zakolje sam, meso razpeča med svoje sosedo, kožo ohrani za lastno uporabo. To je pa sedaj v Sloveniji zabranjeno. Naj se tedaj dovolj prosti zakol lastnega živinčeta in prosto razpečevanje mesa, kar bi tvorilo le začasno in delno pomoč.

Porazno je delovala v pretekli sezoni na rejo prašičev nizka cena. Kmet se je plašil, kajti prašičereja je postala vsled kužnih bolezni, osobito rdečice zelo tvegana, če pomislimo, da je preteklo leto poginilo na tisoče prašičev. Ker cepljenje zoper rdečico postaje zelo drago, naj država prevzame polovico stroškov.

Ker je Slovenija pasivna pokrajina, zato je zlasti spomlad in poleti treba uvazati koruzo. Pri promeni prevoznih tarif naj se določi za prevoz pšenice in koruze iz kraja nakupa do postaje konzumenta 50 odstot. popusta.

To bi bilo nekaj nasvetov, ki jih predlagamo gospodu ministru kmetijstva. Predlogi so važni baš zaradi predstoječe potrditve trgovskih pogodb in promene tarif. Ostale točke pa stoje v področju g. ministra samega, deloma pa v področju finančnega gospodarskega komiteja. Pohitite gospod minister, da se udeležiti vsaj to, kar smo predložili in kar ne povečava državi nikakih bremen, kmetu pa, kot glavnemu činitelju države pa bo veliko koristilo.

Beograd, dne 1. junija 1925.

NAMAKANJE TRAVNIKOV V SUSI.

Namakanje travnikov v času, ko primanjkuje moče je izborno sredstvo, do dosežemo obilnejši donos. Se celo dobro se izplača, namočiti navadne pašnike, ki s svojimi dohodki povrneje stroške namakanja.

Kakor znano, je zemlja luknjičasta ter ima to lastnost da vsrkava iz zraka in raznih raztopin, ki dohajajo iz nje rastlinsko hrano. Uspeh namakanja torej ne obstoja samo v tem, da dodamo zemlji dovolj potrebne vlage, ampak tudi v tem, da travniški svet obenem pognojimo. Seveda vsaka voda ni enako dobro za namakanje, četudi nahajamo v vsaki vodi več ali manj razdeljenih zemeljskih drobcev. Te primese vode so toliko boljše hrana travniku, iz kolikor boljsega zemljišča izvirajo. Če tedaj priteka voda od takih krajev, kjer se je nabirala in otekala po rodovitni zemlji, po bogatem sprsteninskem površju, bo njena vrednost gotovo velika. Poznati moramo tedaj lastnost in sposobnost vode. Ze izvirek vode nam more pokazati njeno vrednost za namakanje. Ravno tako nam tudi vsaj nekoliko spričujejo rastline, ki rastejo ob obrežju dotične vode, ali je dobra za namakanje, ali ne. Sploh se ceni kalna in motna voda kot posebno dobra. Sicer more biti voda kalna tudi od tega, ker je v njej preveč ilovice, ki ima morebiti mnogo železnega oksida raztopljenega. Takšna voda ni dobra za namakanje, ker oblati listje rastlin in s tem onemogoči potrebno dihanje ali respiracijo. Čista potočnica vodi čisto seboj veliko redilnih snovi ter je za namakanje prav dobro. Sploh more biti vsaka voda, tudi studenčnica prikladna za namakanje, ako je tekla dalje časa po zemlji in skozi kraje, ki so dokaj rodovitni. Popolnoma neporabna in škodljiva je

tista voda, ki ima v sebi preveč železnih in manganovih oksidov, kakor tudi voda, ki izvira iz stoječega močvirja. Nasprotno pa je voda, ki je tekla skozi vas zanikrnih vaščanov, pomešana večkrat z gnojnico in zategadelj prav veliko vredna.

Voda pa ne samo gnoji, temveč uničuje tudi mah in druge plevelne rastline, kot gladež in podlesk ter zatira razne škodljive živali, kakor miši, črve, mravljinice, bramore itd. Dobrodejna moč vode obstoji tudi v tem, da razkrajajo redilne tvarine, ki se nahajajo v zemlji. V vodi, celo v deževnici se nahaja več ali manj ogljikove kisline, ki ima zdaten vpliv na razkroj rudinskih snovi v zemlji. Iz povedanega je jasno, zakaj pomladansko ali poletno gnojenje z umetnimi gnojili v sušnih letinah ne rodi zaželjenega uspeha, ker so namreč gnojila ostala nerazkrojena in redilne snovi niso mogle priti do svojega učinka.

Travnike namakamo na ta način, da voda curi ali stoji na travniku. Boljši je prvi način, ker se voda enakomerno v srednje hitrem teku razliva po površju travnika ter rastlin toliko ne ovira, kot pri stojećem namakanju. Ta način namakanja je mogoče uporabljati v vsakem letnem času, ako nastane potreba za to. Opažati ga je zlasti na Češkem pri mnogih naprednih kmetovalcih. Sploh je na Češkem namakanje travnikov zelo v navadi. Ondotni kmetovalci ga smatrajo za polovično gnojenje.

Namakanje se vrši naravno, ali na umeten način. Naravnim potom namakamo travnik, da odpremo jarke in potoke na gornji strani travnika in voda se sama od sebe porazdeli po travniku ter odteka na spodnji strani nazaj v potok. Pri umetnem namakanju pa se voda s pomočjo izkopanih jarkov napelje po travniku kolikor mogoče enakomerno. Za takšno namakanje mora travnik ležati ugodno in viseti enakomerno. Voda se napelje na travnik po glavnem jarku, ki mora stati na najvišjem mestu, da se voda more iztekati iz njega po celem travniku. Glavni jarek mora biti širok in plitev. Voda priteka v glavni jarek iz potoka, ki mora teči dovolj visoko in ga je mogoče zapreti z močno zapornico, da se voda zavrne v glavni jarek. Ako pa je voda v potoku prenizko, jo je treba vzdigniti s pomočjo zajemalnih koles ali posebnih pump. Iz glavnega jarka se napelje voda v stranske jarke, ki leže na tisto stran, na katero travnik visi. Iz teh jarkov teče voda zopet v manjše razdelilne jarke, ki so napravljeni povprek. Ko se ti jarki napolnijo z vodo, se razdeli ista enakomerno preko jarkov curlajoč po vsej površini travnika. Na najnižjem mestu travnika se zbira voda, katere zemlja ni popila. To vodo je treba po posebnem jarku odvoditi nazaj v potok. Za namakanje v velikem štilu je treba vsekakor poklicati inženjerja, ki izdelava natančen načrt, po katerem se izkopajo jarki in vrši namakanje.

S stoječo vodo namakamo, ako travnik premašo visi. Pri tem namakanju napravimo okrog travnika nasip, da se voda ujame in stoji enako visoko po celem travniku. S takšnim namakanjem se travnik dobro pognoji, ker se iz stoječe vode izloči blato in vse na tla. S tem se pa tudi zatro škodljive živali v zemlji. Za takšno namakanje je pripravna samo lahka in propustna zemlja. Napeljana voda ostane toliko časa na travniku, da se prikažejo pene, nakar jo je odpeljati. V času vegetacije se namaka s stoječo vodo v zelo suhem vremenu, sicer bi namakanje rasti trave škodovalo. Ko je seno spravljeno ter se je bati, da bi se jela sušiti strn, storimo zelo dobro, ako travnik do 4 dni namakamo.

Namakanje utegne travnikom tudi škodovati, in sicer tedaj, če bi predolgo namakali v poletnem času. Namakanje je tudi opustiti, če je spodnja plast zemlje ilovnata in neprodina. V pomladi škoduje namakanje tudi, če namakamo z mrzlejšo vodo od zemlje.

Pri namakanju travnikov moramo imeti seveda pravico do vode. Napraviti je treba tozadevno prošnjo na pristojno politično oblast. Najlažje se to doseže, ako več gospodarjev skupaj prosijo za vodo, ki je sicer last mlinarjev in drugih obrtnikov, ki imajo ob dotični vodi svoje obrate. Pri tej priliki naj omenim tudi takoimenovani umetni dež, katerega se poslužujejo v suši za namakanje senožeeti in vrto v Nizozemskem in v drugih naprednih deželah. S pomočjo turbin na veter se črepa voda v ogromne rezervoarje na hribe in vzvišena mesta. Odtod so napeljeni posebni vodovodi (hydranti), na katerih so pritrjeni razpršilniki v primerni razdalji za samotvorno razpršenje vode iz višine. Ob razsežnosti takšnih naprav se more ustvariti pravecati dež, enak naravnemu, ako nastane potreba za namakanje rastlin. Koliko blagotvora bi pomenile opisane naprave pri nas v sušnih letinah, se seveda ni približno ne da preceñiti. Samo ob sebi se razume, da bi bilo treba poprej izračunati, koliko bi stala njih vpostavitve, oziroma, ali bi se v naših krajih izplačale, ali ne. To je stvar raznih veččakov, ki naj imajo o tem končno in odločilno besedo.

Sv. Andraž v Slov. gor. Dne 13. t. m. na dan sv. Antona, se bo vršil tukaj veliki živinski in trgovski sejem, na katerega se pričakuje številna udeležba!

Mariborski trg. Dne 6. junija 1925. Trg je bil prav dobro preskrbljen, posebno solate, pa tudi druge zelenjave je bilo mnogo na trgu. Vsled cen, ki so se zadnje dni znižale, je bila tudi kupčija že zjutraj zelo živahna. Kljub nastajajoči vročini je bilo 24 slaninarjev na trgu, ki so prodajali svinjino po 20 do 35, slanino 20 do 25 in drob po 18 do 20 dinarjev za 1 kg, domači mesarji pa so prodajali govedino po 12.50 do 14, telefino po 12.50 do 15 in svinjino po 17.50, klobase pa so postale vendar ceneje to je 15 do 35 D kg. Perutnine je bilo okoli 800 komadov. Cene so bile piščancem 20 do 25, večjim 30 do 75 D za par, kokošem 30 do 50, racam in

gosem 60 do 100 D komad. — Domači zajčki so se prodajali po 7 do 50, kozlički 35 do 100, jagnjeta in ovce 125 do 150 D komad. — Krompir, zelenjava, sadje in druga živila. Stari krompir 12.50 D mernik, oziroma 1.50 do 2 D kg, novi letošnji se je pocenil, in sicer stane sedaj 8 D 1 kg. Drugače pa so bile cene čebuli 5 do 6, solati 6 do 10 D kg, glavna se je prodajala po 1.50 do 2, braziljanka 2 do 3 D kg. Kislo zelje je bilo po 3.50, kumarice 4 do 5 D komad. Jabolka, ki so že zelo redka 8 do 12 D, posušene slive 16 do 18, črešnje (so ceneje) 6 do 12 D kg, jagode 15 D liter, limone 0.50 do 1, pomaranče 1 do 3.50 D komad, karfijol 4 do 18 D komad, maslo 40 do 44, kuhano 54 do 56 D kg, jajca 1.25 do 1.50 D komad, mleko 3 do 3.50, bučno olje 18 do 22 D liter. — Lončene in lesne robe je bilo mnogo na trgu, ker so se Ribničani vrnili v Maribor. Cene so bile navadne 0.50 do 1.50 D komad. Bile so na prodaj tudi lesene vile za seno po 15 do 20 D, lesene grablje po 20 do 25 D in ročni vozički po 800 do 1000 D komad.

Seno in slama na mariborskem trgu. Kmetje so pripeljali v sredo, dne 3. t. m. tri vozove sena in pet vozov slame, v soboto, dne 6. t. m. pa šest vozov sena in 14 vozov slame na trg. Zadnje dni so cene padle, ker se deloma dobi že letošnje seno in slame imajo pa kmetje še v obilici doma. To pot so bile cene sena 50 do 70, slami pa 37.50 do 40 D za 100 kg. Slamo so pa prodajali tudi po snopih, 1.50 (slabša 1.25) do 1.75 D za snop.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 29. maja 1925 se je pripeljalo 269 svinj, 2 kozi in 3 ovce. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 75—100 din., 7 do 9 tednov stari 125 do 225 din., 3 do 4 mesece stari komad 260 do 350 din., 5 do 7 mesecev stari 375 do 450 din., 8 do 10 mesecev stari komad 625 do 750 din., 1 leto stari komad 1000 do 1400 din., 1 kg žive teže 12 do 14.50 din., 1 kg mrtve teže 15 do 17.50 din., koza komad 250 din., ovca komad 150 din. Prodalo se je 225 svinj, 1 koza, 1 jagnje.

ZITNI TRG.

Vsled bližajoče se žetve je trgovina z žitom skoraj zastala. Uvažja se nekaj ameriškega žita, ki se je pa zopet podražilo. Po večini se uvažja za pasivne kraje, zlasti za Slovenijo, ameriška moka. Naši mlini imajo slabe skušnje za mletjem ameriške pšenice ter so to povečini opustili. Skoro vsa manjša mlinška podjetja so svoj obrat že ustavila, ker se pripravljajo za mletje novega žita ter si morajo poprej stroje očistiti in popraviti. V zmanjšnem obsegu delajo samo večji mlini. V Bački in Banatu se delajo že zaključki za novo pšenico, ki še raste na polju. Kmetje jo prodajajo po 300 do 340 din. za 100 kg.

Izvoz našega žita počiva. Prodalo se je v inozemstvo edino malo koruze, katere zaloge so pa že tudi precej izčrpane. V letošnji izvozni sezoni smo izvozili okrog 55 tisoč vagonov koruze. Izvoz ovira tudi dviganje vrednosti dinarja.

O letošnji letini krožijo različne vesti. Nekateri pričakujejo naravnost izborna žetev, drugi pa si obetajo bolj srednjo, ker razne nezdore zadenejo žito najraje proti žetvi. Setve stoji sicer zelo dobro, posebno v Sloveniji. V Banatu in Slavoniji pa že čutijo pomanjkanje padavina, posebno ker po zimi ni padlo nič snega ter je zemlja zelo osušena. Tako obilne žetve, kakor je bila lanska, pa letos nikakor ni pričakovati.

Domača pšenica se sedaj trži po 475 din. za 100 kg; cenejša je madžarska in ameriška. V Ljubljani se prodaja ameriška Rosafé pšenica po 465 din., avstralske po 460 din.

Pšenična moka nularica se prodaja v Vojvodini po 6.80—7 din. Inozemska, italijanska in ameriška moka je znatno cenejša ter se je več kupuje navzlic slabšji kakovosti.

Oves je v Bački po 300 do 310 din., v Beogradu po 285 do 300 din., v Zagrebu po 340 din. in v Ljubljani po 355 din. za 100 kg.

Koruzza se prodaja po 185 do 205 din. za 100 kg. Otrobi se prodajajo v manjših količinah po 160 do 165 din., franko nakladalna postaja.

Hmeljarji, pozor! Aphis muha se je prikazala tudi v naših hmeljskih nasadih in nam jih ugonobiti žuga. Postavimo se ji v bran in ukrenimo takoj vse potrebno za škropljenje s tobačnim ekstraktom, ali s petrolejsko emulzijo. Natančnejša tozadevna pooblastila daja svojim udom Hmeljarsko društvo za Slovenijo v Zalcu. Tudi hmeljska stenica se je prikazala v nekem nasadu. Za slučaj suše nam žuga pa še »rdeči pajek.« — Društveno vodstvo.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 58—60 D; nemška marka 14 D, italijanska lira 2.35 D, francoski frank 2.85 D, čehoslovaška krona 1.75 D, avstrijski šilling 8.35 D, švicarski frank 11.55 D. V Curihu znaša vrednost denarja 8.60 centimov.

Razgled po svetu.

POLET NA SEVERNI TECAJ.

Človeški duh je že od nekdanj neumoren in radoveden. Neprestano teži za novimi iznajdbami in odkritji, brez ozira na to, dali mu bodo koristili ali ne. Vse kar je neznanega, ga privlači in ne glede na žrtve skuša prodreti v tajinstvenost neznanih mu stvari. Odtod izvirajo vsa raziskovanja in razna važna odkritja, ki so prinesla človeškemu rodu neizmerne koristi, pa tudi neizmerne škodo ter ga spravila na to kulturno stopnjo, na kateri se nahaja dandanes.

Posebno privlačnost za človeško radovednost vzbujajo neznaní kraji, katerih še dandanes naša zemlja obilo poseduje. Zgodovina nam slika že od pamtiveka to stremenje človeštva. V starem veku so bili slavni raziskovalci